

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Od bibliologii do nowoczesnej formy książki, PG_00168102						
Kierunek studiów	Historia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Historii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Julia Możdżeń				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Julia Możdżeń				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		20.0	52
Cel przedmiotu	Wdrożenie wiedzy dotyczącej historii książki/ książki naukowej (od formy kodeksowej po wydawnictwo elektroniczne) oraz metod badawczych i narzędzi związanych z książką zabytkową oraz elementów edytorstwa źródeł historycznych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[HISTMU2_U01] Posiada pogłębione umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych pozwalające formułować i innowacyjnie rozwiązywać złożone i nietypowe problemy	Posiada pogłębione umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych pozwalające formułować i innowacyjnie rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z naciskiem na rozwiązywanie problemów z datacją rękopisów i starodruków oraz prowadzenia badań proweniencyjnych	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[HISTMU2_U02] Dobiera świadomie metody i narzędzia badawcze właściwe dla wybranej dziedziny historii, pozwalające na rozwiązywanie różnorodnych zadań i problemów	Dobiera świadomie metody i narzędzia badawcze właściwe dla wybranej dziedziny historii, pozwalające na rozwiązywanie różnorodnych zadań i problemów z podkreśleniem umiejętności badań nad książką zabytkową	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[HISTMU2_W02] Ma pogłębioną wiedzę o metodach i problemach badań wybranych dziedzin historii, takich jak historia polityczna, społeczna, gospodarcza, kultury, regionu, rodziny, gender history itp	Ma pogłębioną wiedzę o metodach i problemach badań bibliologicznych i edytorstwa źródeł historycznych	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[HISTMU2_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści. z podkreśleniem świadomości sposobów badań nad książką zabytkową oraz w zakresie edycji źródeł historycznych	[SK6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[HISTMU2_W03] Zna w pogłębionym stopniu terminologię, teorie, metodologię oraz narzędzia opisu z zakresu nauk historycznych oraz nauk pokrewnych	Zna w pogłębionym stopniu terminologię, teorie, metodologię oraz narzędzia opisu z zakresu nauk historycznych oraz nauk pokrewnych ze szczególnym uwzględnieniem edytorskiego sposobu prezentacji osiągnięć nauki historycznej ma przestrzeni wieków oraz bibliologii	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[HISTMU2_U03] Poprawnie stosuje różnorodne formy pisarstwa historycznego ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności poprawnego przygotowania do publikacji tekstów, zgodnie z kanonami krytyki przyjętymi w wybranej dziedzinie nauk historycznych	Poprawnie stosuje różnorodne formy pisarstwa historycznego ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności poprawnego przygotowania do publikacji tekstów, zgodnie z kanonami krytyki przyjętymi w wybranej dziedzinie nauk historycznych. Potrafi też klasyfikować z zgodnie z epoką i zastosowaniem rodzaje pism drukarskich	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[HISTMU2_W01] Posiada pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę z zakresu historii prowadzącą do specjalizacji w wybranych obszarach badań historycznych	Posiada pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę z zakresu historii prowadzącą do specjalizacji w wybranych obszarach badań historycznych i potrafi ją zastosować w praktyce do badań bibliologicznych oraz edycji źródła historycznego	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja

Treści przedmiotu	Zajęcia prowadzone w formie wykładu o historii książki oraz zajęć praktycznych ukazujących współczesne metody badawcze nad książką zabytkową oraz jej ochroną jako częścią ogólnoswiatowego dziedzictwa kulturowego: 1. Formy książki a rozwój materiałów pisarskich 2. Książka rękopiśmienna - rozwój form, budowa, filigrany i ich datacja 3. Rozwój pisma historycznego 4. Tegumentologia 5. Książka drukowana (historia i budowa, rozwój czcionek drukarskich) 6. Metodologia badań proveniencyjnych 7. Księgozbiory zabezpieczone i metodologia ich badań 8. Bazy cyfrowe i narzędzia przydatne w badaniach nad księgozbiorami historycznymi: VD 15-18, KVK, biblioteki cyfrowe) 9. Podstawy edytorstwa źródeł historycznych		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak wymagań		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Aktywny udział w zajęciach i rozwiązywanie praktycznych zadań cząstkowych	49.0%	50.0%
	Kolokwium	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Bieńkowska B., Chamerska H., <i>Zarys dziejów książki</i>, Warszawa 1987 Buchwald-Pelcowa P., <i>Badania na historię polskiej książki drukowanej w XV-XVIII w.</i>, "Przegląd Biblioteczny", 1974, t. 42 Chwałowski R., <i>Typografia typowej książki</i>, Gliwice 2001 Grycz J., <i>Z dziejów i techniki książki</i>, Wrocław 1951 Nowicki R., <i>Metody badań nad problematyką ochrony zbiorów bibliotecznych po II wojnie światowej</i>, w: <i>Bibliologia. Problemy badawcze nauk humanistycznych</i>, red. D. Kuźmina, Warszawa 2007, s. 255-261. Nowicki R., <i>Polskie zbiornice księgozbiorów zabezpieczonych w latach 1947-1955</i>, w: <i>Oblicza współczesnej bibliologii. Konteksty i transgresje</i>, red. G. Czapnik, Z. Gruszka, J. Ladorucki, Łódź 2014, s. 115-138. Nowicki R., <i>Rola katowickiej Zbiornicy Księgozbiorów Zabezpieczonych w powojennej ochronie zbiorów bibliotecznych w Polsce</i>, Bydgoszcz 2015 Szwejkowska H., <i>Książka drukowana XV-XVIII wiek. Zarys Historyczny</i>, Warszawa 1983 Wolański A., <i>Edycja tekstów. Praktyczny poradnik. Książka, prasa, www</i>, Warszawa 2008 Tandecki J., Kopiński K., <i>Edytorstwo źródeł historycznych</i>, Warszawa 2014.
	Uzupełniająca lista lektur	Książka w Prusach Królewskich, red. W. Zawadzki, Pelplin 2023 (tam dalsza literatura) Nowak Z., <i>Po starą księgę sięgam ze wzruszeniem. Szkice z dziejów i kultury książki w Prusach Królewskich od XV do XVIII wieku</i>, Gdańsk 2008 Tondel J., <i>Srebrna Biblioteka księcia Albrechta Pruskiego i jego żony Anny Marii</i>, Toruń 1990
	Adresy eZasobów	Podstawowe http://leksykon.oprawoznawczy.ukw.edu.pl/index.php?title=Leksykon_oprawoznawczy - Leksykon oprawoznawczy, oprac. A. Wagner, Małgorzata Pronobis-Brzezińska https://www.wasserzeichen-online.de/wzis/index.php - Wasserzeichen-Informationssystem - baza filigranów https://www.paperhistory.org/Watermark-databases/ - Strona gromadzi bazy filligranów z różnych krajów.
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Historia książki. Od zwoju, przez książkę w formie kodeksu. Rewolucja druku i upowszechnienie książki. Datowanie znaków wodnych w oparciu o dostępne bazy cyfrowe. Wykonanie edycji źródła historycznego w oparciu o instrukcję wydawniczą.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	